

w sprawie wniosku Politechniki Łódzkiej o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku technologia żywności i żywienia człowieka prowadzonego na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

uchyla uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 268/2025 z dnia 8 maja 2025 r. w sprawie oceny programowej kierunku technologia żywności i żywienia człowieka prowadzonego w Politechnice Łódzkiej na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat i wydaje ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 3 lat

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Politechniki Łódzkiej o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku technologia żywności i żywienia człowieka prowadzonego na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażonej w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej Nr 268/2025 z dnia 8 maja 2025 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowił następujący zarzut w odniesieniu do kryterium 2:

1. Proces kształcenia nie w pełni umożliwia studentom kierunku technologia żywności i żywienia człowieka osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia bowiem kryterium 2 – realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się zostały spełnione częściowo. Liczba punktów ECTS w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia nie spełnia wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), tzn. jest niższa niż 50 % punktów ECTS objętych programem studiów. W programie studiów drugiego stopnia (3- i 4-semestralnych) Uczelnia do godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oprócz wykładów, ćwiczeń audytoryjnych, zajęć laboratoryjnych, projektów, seminariów zaliczyła tzw. godziny inne, które na studiach 3 semestralnych stanowią 37,1% (426 h) łącznej liczby realizowanych godzin dydaktycznych, a na studiach 4 semestralnych 36,7% (552 h). Podczas godzin innych, zgodnie z deklaracją Uczelni, studenci mogą brać udział w zajęciach terenowych, wykonywać sprawozdania, przygotowywać się do ćwiczeń laboratoryjnych. Zgodnie z Regulaminem Studiów Politechniki Łódzkiej godziny inne nie są obowiązkowe dla studentów. W konsekwencji są to zajęcia, w których uczestniczą tylko chętni studenci. Godziny określone jako "godziny inne" nie są też zajęciami obieralnymi, stanowią one trwały komponent modułu zajęć, poza samodzielną pracą studenta. Dlatego, w celu stwierdzenia czy i jakie efekty

uczenia się studenci osiągają w ramach godzin „inne ze studentami” konieczna jest analiza weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w trakcie tych zajęć. Ponadto aktywność studentów polegającą na „przygotowywanie się do ćwiczeń laboratoryjnych” trudno uznać za zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. W kartach przedmiotów nie określono realizowanych w trakcie tych zajęć treści, i z reguły nie podano także sposobów weryfikacji uzyskiwanych efektów uczenia się. Tzw. „godziny inne” nie są także rozliczane w pensum dydaktycznym nauczycieli akademickich.

Stanowisko Uczelni

Na podstawie art. 245 ust.4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) wnoszę o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej uchwałą nr 268/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 maja 2025 r. w sprawie oceny programowej kierunku technologia żywności i żywienie człowieka prowadzonego na Politechnice Łódzkiej na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, doręczonej Politechnice Łódzkiej w dniu 16 maja 2025 r. oraz uchylenie ww. uchwały i wydanie uchwały z oceną pozytywną na okres 6 lat.

Na podstawie przywołanej na wstępie Uchwały wydana została Politechnice Łódzkiej ocena pozytywna z okresem obowiązywania skróconym do dwóch lat. Z uzasadnienia uchwały zawartego w par. 2 wynika, że w ocenie PKA proces kształcenia realizowany na Politechnice Łódzkiej nie w pełni umożliwia studentom kierunku technologia żywności i żywienie człowieka osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, ponieważ kryterium 2 – realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się zostały spełnione częściowo. W ocenie PKA, w odniesieniu do kryterium 2, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach drugiego stopnia nie spełnia ustawowych wymagań, tj. jest niższa niż 50% punktów ECTS objętych programem studiów, co wynika z zaliczenia do godzin kontaktowych zajęć realizowanych przez prowadzących w kategorii tzw. zajęć „innych”.

Jednakże, zgodnie z Uchwałą nr 132/2020 Senatu Politechniki Łódzkiej z dnia 16 grudnia 2020 roku, program studiów na kierunku Technologia żywności i żywienie człowieka, studia 3-semestralne obejmuje 1153 godziny zajęć, co odpowiada 46 punktom ECTS (z 90 dla całego programu), natomiast na studiach 4-semestralnych jest to 1502 godziny, co odpowiada ponad 60 punktom ECTS (ze 120 ECTS dla całego programu). W związku z tym, podtrzymujemy nasze zdanie, że w obydwu przypadkach spełniony został warunek, że co najmniej połowa punktów ECTS przypisana jest do zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem lub inną osobą prowadzącą.

Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące ww. zarzutów zostały przedstawione w odpowiedzi z dnia 17.03.2025 r. na raport powizytacyjny KO PKA. Podtrzymujemy nasze zdanie, że zajęcia realizowane w kategorii „inne” należy zaliczyć do zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem lub inną osobą prowadzącą.

W myśl art. 67 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce program studiów określa efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, z uwzględnieniem uniwersalnych

charakterystyk pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia; opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się; liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć. Wszystkie te wymagania w przypadku programu studiów na kierunku Technologia żywności i żywienie człowieka zostały spełnione. Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów w programie studiów określa się:

- (pkt. 3) zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów – co oznacza, że treści programowe oraz efekty uczenia się należy przypisać do zajęć lub grupy zajęć a nie formy zajęć (!) – i ten warunek również został spełniony. Obowiązujący w Politechnice Łódzkiej formularz karty przedmiotu, tzw. „sylabusa”, nie przewiduje przypisania efektów uczenia się do poszczególnych kategorii czy rodzajów zajęć (np. osobno do wykładów, do laboratoriów i in.) ze względu na to, że poszczególne efekty uczenia się przypisane do zajęć najczęściej osiągnane są (lub mogą być) jedynie dzięki łącznej realizacji w ramach kilku rodzajów zajęć (np. student realizuje wykład + laboratorium + projekt, a efekty dla wszystkich zajęć są weryfikowane na podstawie końcowego projektu) określonych dla danego przedmiotu;
- (pkt. 5) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia – ten warunek również został spełniony, w każdej z kart przedmiotów realizowanych na kierunku Technologia żywności i żywienie człowieka określone zostały sposoby weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się dla wszystkich efektów przewidzianych do zdobycia przez studentów w ramach całego cyklu kształcenia; Jak zostało wyjaśnione w odpowiedzi Politechniki Łódzkiej z dnia 17.03.2025 r. na raport powizytacyjny KO PKA, w ramach godzin „innych” realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego przeprowadzone są spotkania zespołowe, prace nad etapowymi i końcowymi prezentacjami opracowywanymi w ramach projektów lub seminarium; udział w konferencjach lub szkoleniach, wykłady gościnne profesorów wizytujących oraz praktyków; wizyty studyjne, warsztaty oraz zajęcia plenerowe, a także dodatkowe seminaria i konsultacje dla studentów, czy też inne prace możliwe do przeprowadzenia w laboratoriach uczelni pod opieką nauczycieli. Sposób realizacji godzin innych definiowany jest przez kierownika przedmiotu i przekazywany studentom na pierwszych zajęciach, co potwierdzili przedstawiciele studentów obecni na spotkaniu z KO PKA.

W uzasadnieniu Uchwały 268/2025 napisano, że „W kartach przedmiotów nie określono realizowanych w trakcie tych zajęć treści, i z reguły nie podano także sposobów weryfikacji uzyskiwanych efektów uczenia się”. Bezpośrednio po otrzymaniu Uchwały dokonano kolejnej, nadzwyczajnej kontroli zapisów w kartach przedmiotów. Zwrócono szczególną uwagę na uwzględnienie zajęć określonych w kategorii „inne”. Nie zidentyfikowano żadnej karty, w której treści programowe realizowane w ramach kategorii zajęć „innych” nie zostały uwzględnione. Przedmiotowe efekty uczenia się odnoszące się do przedmiotu, a uwzględniające też zajęcia z kategorii „inne”, są weryfikowane, a metody weryfikacji przedstawione w kartach przedmiotu w sekcjach: metody weryfikacji przedmiotowych efektów uczenia się, formy i warunki zaliczenia przedmiotu (z przypisaniem do form zajęć pomimo braku takich wskazań prawnych). Dodatkowo, w żadnej z kart przedmiotu nie przedstawiono w ramach kategorii zajęcia „inne” aktywności polegającej na „przygotowaniu się do ćwiczeń laboratoryjnych”, przytoczonej w Uchwale 268/2025 Prezydium PKA jako przykład niewłaściwej realizacji tych godzin.

Warto także podkreślić, że kategoria zajęć „inne” pojawia się w programach studiów w PŁ głównie na studiach 2 stopnia i nie jest to bezzasadne. Uczelnia wdraża na studiach magisterskich elastyczny model kształcenia w oparciu m.in. o metodę tutoring, indywidualnego mentoringu naukowego, dla których doskonałym wsparciem są nowoczesne, aktywne metody kształcenia, takie jak m.in. problem based learning, czy flipped education. Inspiracją do podjęcia takich działań w PŁ są doświadczenia zdobyte w ramach realizowanych projektów dydaktycznych we współpracy z ekspertami z renomowanych uczelni zagranicznych stosujących w praktyce ten model edukacji, takimi jak Janet Frizzarin z Institute for Teaching and Learning Innovation (ITaLI) University of Queensland, Jean Huang z Olin College of Engineering w Bostonie, Justin Houseknecht z Wittenberg University. Innowacje te wymagają jednak nieszablonowego podejścia do kształcenia studentów. W Politechnice Łódzkiej uznano, że przestrzenią dla tego rodzaju praktyk będzie wydzielona postać zajęć ujęta we wspólnej kategorii „inne”, w ramach których student ma zagwarantowaną możliwość kontaktu i współpracy z nauczycielem w godzinach określonych przez nauczyciela, ale również zgodnie ze swoimi indywidualnymi potrzebami. Liczba tych godzin została oszacowana przeciętnie na każdego studenta, tak jak ma to miejsce w przypadku szacowania nakładu pracy własnej studenta.

Zgodnie z obowiązującym w Politechnice Łódzkiej Regulaminem Pracy nauczyciele zatrudnieni na etacie dydaktycznym 90% czasu pracy są zobowiązani poświęcać na zadania związane z kształceniem i wychowywaniem studentów lub kształceniem w szkole doktorskiej, w tym na pracę dydaktyczną związaną z podnoszeniem kompetencji zawodowych. W przypadku nauczycieli zatrudnionych na etacie badawczo-dydaktycznym jest to 45% czasu pracy. W 2024 roku wymiar czasu pracy dla pracownika zatrudnionego na pełnym etacie wynosi 250 dni pracujących co daje 2008 godzin. Zatem dydaktyce należy poświęcić w zależności od stanowiska od 900 do 1800 godzin. W ramach tego czasu rozliczane są wszelkie aktywności dydaktyczne, w tym także godziny zajęć z kategorii „inne”. Praca dydaktyków jest kontrolowana przez przełożonych w jednostce ich zatrudnienia, tj. odpowiednio zastępców dyrektorów ds. kształcenia w poszczególnych Instytutach lub kierowników Katedr. Dzięki temu przełożeni, oprócz wiedzy na temat pensum dydaktycznego danego nauczyciela akademickiego, posiadają informacje o pozostałych pracach związanych z kształceniem i wychowaniem studentów, w tym realizacji godzin „innych”. Na tej podstawie, możliwe jest ustalenie czy wymiar czasu pracy przeznaczonej na aktywności dydaktyczne jest zgodny z Regulaminem Pracy.

W Uchwale 268/2025 określono, że „zgodnie z Regulaminem Studiów Politechniki Łódzkiej godziny inne nie są obowiązkowe dla studentów. W konsekwencji są to zajęcia, w których uczestniczą tylko chętni studenci”. W aktach prawnych brak jest jakichkolwiek zapisów, że godziny w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem lub inną osobą prowadzącą muszą być uznane za godziny obowiązkowe. Zgodnie z obowiązującymi przepisami studenci mają prawo uczestniczyć we wszystkich kategoriach zajęć organizowanych przez uczelnię. Zdaniem Politechniki Łódzkiej to nie regulamin studiów decyduje o osiągnięciu przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Student nieobecny na części zajęć, który np. z przyczyn zdrowotnych nie może uczestniczyć we wszystkich zajęciach zachowuje możliwość osiągnięcia wymaganych efektów uczenia się, przystąpienia do ich weryfikacji oraz skutecznego wykazania ich osiągnięcia. Jednocześnie nieobecność na części zajęć prowadzonych w formie kontaktowej nie pozbawia tych zajęć ich kontaktowego charakteru. Należy podkreślić, że zajęcia realizowane w kategorii „inne” na studiach drugiego stopnia są

bardzo dobrze odbierane przez Studentów. Są odpowiedzią na oczekiwaną przez studentów elastyczność kształcenia a studenci chętnie uczestniczą w zajęciach z kategorii „inne” co wielokrotnie podkreślali na spotkaniu z ZO PKA”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca podjął działania naprawcze, dokonując modyfikacji niektórych kart przedmiotów. Jednak nadal wiele z nich nie zawiera pełnych informacji na temat treści merytorycznych, zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji w kategorii zajęć określanych jako „Inne”. W strukturze programu studiów kategoria ta stanowi 37,1% ogółu godzin w przypadku studiów 3-semestralnych i 36,7% w przypadku studiów 4-semestralnych.

Karty przedmiotów wymagają dokładnego przeglądu merytorycznego, ponieważ w wielu z nich brakuje spójności, zwłaszcza w punkcie dotyczącym „Szczegółowych treści przedmiotu”. Zamiast opisywać treści, często, błędnie wskazuje się tam nazwy form dydaktycznych zaliczanych do kategorii „Inne” (np. dyskusje, wyszukiwanie i analiza literatury, konsultacje). Zdarza się, że w elemencie kart przedmiotów zatytułowanym „Bilans godzin” oprócz liczby godzin „Inne” podawana jest także liczba godzin konsultacji, mimo że konsultacje zostały już wliczone do kategorii „Inne”. Dodatkowo, w kartach przedmiotów wskazywany jest udział godzin kontaktowych w formie zajęć typu „Inne” (czasami bardzo duży – na przykład 50 godzin w jednym z przedmiotów), jednak w sylabusie, w tabelkach prezentujących formy zajęć i liczbę godzin w semestrze, udział wagowy zajęć kategorii „Inne” w ocenie końcowej wynosi „0”.

Podjęte przez Wnioskodawcę działania naprawcze są niepełne i nie do końca przejrzyste. Wnioskodawca nie spełnił wymogu, aby we wszystkich kartach przedmiotów dla każdej formy zajęć przypisać nie tylko liczbę punktów ECTS, ale także wszystkie inne elementy wymagane prawem, takie jak efekty uczenia się, treści programowe, metody weryfikacji efektów. Podjęte działania naprawcze nie dają przeświadczenia, że co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów będzie uzyskana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Brakuje jasności i transparentności w tym, które godziny zaliczane do kategorii „Inne” faktycznie obejmują zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, a które nie.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy. Prezydium PKA uznało jednak, iż wyjaśnienia przedstawione przez Uczelnię w ramach wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy uzasadniają zmianę okresu obowiązywania oceny i wydanie oceny pozytywnej z okresem obowiązywania do 3 lat.

§ 2

Kolejne postępowanie oceniające na kierunku technologia żywności i żywienia człowieka na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2027/2028.

Uchwała nr 574/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 17 lipca 2025 r.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Politechniki Łódzkiej.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej